

Motion till riksdagen 2008/09:N330

av **Andreas Norlén (m)**

Skydd för svenska företags patent

Förslag till riksdagsbeslut

Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om behovet av en översyn av svenska företags möjligheter att försvara sina patent i internationella patenttvister.

Motivering

Flera av dagens svenska storföretag byggdes som bekant från början upp kring en innovation. Också nu är det centralt för utvecklingen av vårt näringsliv att svenskar och svenska företag skapar innovationer. Forskare och uppfinnare spelar nyckelroller för vår långsiktiga välförhållandenutveckling.

Från uppfinning till serietillverkad produkt är steget långt. Den som är en skicklig uppfinnare besitter inte nödvändigtvis de andra egenskaper som krävs för att uppfinningen ska nå marknaden – förmågan att finansiera en satsning, förmågan att organisera och driva en tillverkningsverksamhet, förmågan att marknadsföra, sälja och distribuera produkterna. Det måste därför finnas mekanismer som gör att uppfinnare får möjlighet att samarbeta med andra i sin strävan att kommersialisera sina innovationer. Det finns därför anledning att se över det svenska innovations- och entreprenörsklimatet i dess helhet.

Det jag vill fokusera på i denna motion är ett led i den långa kedjan från uppfinning till framgångsrikt innovationsföretag, nämligen frågan om svenska uppfinnarens och företags möjligheter att patentskydda sina innovationer och att försvara sina patent.

För att en uppfinning ska kunna kommersialiseras, är det viktigt att den får ett bra patentskydd, så att inte andra företag ostraffat kan kopiera eller plagiera den. Redan att söka och erhålla ett patent kan vara en tämligen komplicerad och utdragen process. Det är dock när det kommer till försvar av patent som de verkliga utmaningarna infinner sig.

Fel! Okänt namn på

Tyvärr finns det företag som inte drar sig för att kränka patent. Detta beteende är inte begränsat till företag i en del länder på andra sidan jordklotet, utan förekommer även i västvärlden. Den som blir utsatt för patentintrång har givetvis rätt att inleda en rättsprocess mot den som begår intrånget. Är innovationen patentskyddad i flera länder och intrång begås i flera länder, kan det bli aktuellt med processer i samtliga berörda länder. I ett sådant läge uppkommer frågan vilka praktiska möjligheter ett mindre svenskt företag har att klara en rättstvist med ett multinationellt storföretag.

Otvivelaktigt har det betydelse om motståndaren har i princip obegränsat med pengar att satsa på utredningar, advokathjälp och andra processkostnader. Redan att lägga tid på en patentvist kan hämma ett mindre företags verksamhet allvarligt – tiden behövs egentligen för att utveckla verksamheten. Handlar det sedan även om stora utgifter blir det än mer kritiskt. Det mindre företaget riskerar också att, vid en förlust, tvingas betala motpartens rättegångskostnader. Det tycks förekomma att stora företag begår patentintrång medvetet och sedan försöker knäcka det mindre innovationsföretaget, genom att dra in sin motpart i kostsamma rättsprocesser i en mängd länder runtom i världen. Även om det mindre företaget på pappret skulle ha ett starkt fall och goda förutsättningar att till slut segra, kan det vara så att dess ork och finansiella styrka inte räcker till för en utdragen process. Skulle det mindre företaget ge upp och dra sig ur tvisterna, har patentet i praktiken upphört att gälla.

Att man måste söka patent och försvara patentet är en del av företagandets villkor. Det är i princip företagen som ska finansiera sin egen patenthantering och stå för de ekonomiska risker som är förknippade med den.

Samtidigt har Sverige ett strategiskt intresse av att inte låta svenska innovationer – och därmed framtida välståndsutveckling – gå förlorade till följd av exempelvis att multinationella företag agerar på ett oetiskt sätt och missbrukar sin finansiella styrka. Det kan också ses som moraliskt otillfredsställande om ett svenskt företag *har* rätt i en patentvist, men inte kan *få* rätt till följd av bristande ekonomiska resurser.

Det är därför motiverat att närmare överväga om och i så fall hur staten kan stödja svenska företag i patentsammanhang. Det skulle exempelvis kunna handla om att bistå med kompetens eller någon form av förlustgarantier vid internationella patenttvister, men de närmare formerna för detta måste givetvis utredas noga, inklusive möjligheterna för staten att få tillbaka satsade pengar i ett senare skede, när företaget nått framgång. Givetvis måste EU:s statsstödsregler beaktas. Samtidigt bör en inventering ske av de möjligheter – privata och offentliga – som redan idag finns för svenska företag att få hjälp med kompetens och pengar i patentsammanhang. Staten ska självfallet inte satsa skattepengar på något som kan lösas på annat sätt.

Stockholm den 1 oktober 2008

Andreas Norlén (m)